

Sygn. akt I C 1099/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2019 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Lidia Grzelak

Protokolant sądowy Monika Goryszewska

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2019 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w Z. (Szwajcaria)

przeciwko M. K.

o zapłatę 7775,95 zł

I zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powoda (...) w Z. kwotę 7775,95 zł (siedem tysięcy siedemset siedemdziesiąt pięć złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) z tym, że kwotę 4234,27 zł (cztery tysiące dwieście trzydzieści cztery złote dwadzieścia siedem groszy) z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 18 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty;

II zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powoda (...) w Z. kwotę 2117,00 zł (dwa tysiące sto siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 1817,00 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia Lidia Grzelak

Sygn. akt I C 1099/19

UZASADNIENIE

W dniu 23 kwietnia 2019 r. powód (...) w Z. (Szwajcaria) wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny pozew, wnosząc o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej M. K. kwoty 7775,95 zł z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od kwoty 4234,27 zł od dnia 18 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2019 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ciechanowie.

Pozwana M. K. w odpowiedzi na pozew wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu. Pozwana podniosła brak legitymacji czynnej powoda, niewykazanie istnienia wiarygodności zarówno co do wysokości, jak i co do zasady, brak stosunku umownego pomiędzy pierwotnym wierzycielem a pozwaną oraz naliczenie przez powoda odsetek w wymiarze przekraczającym wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 listopada 2017 r. pozwana M. K. zawarła z (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę pożyczki konsumenckiej numer (...) na kwotę 5000,00 zł. Termin całkowitej spłaty pożyczki strony ustaliły na dzień 14 listopada 2019 r. Całkowita kwota do zapłaty przez M. K. wynosiła 9787,26 zł. Całkowity koszt pożyczki wyniósł 4787,26 zł. Pożyczka miała zostać spłacona przez M. K. w 24 miesięcznych ratach, z tym, że 23 raty w kwocie po 407,80 zł, natomiast ostatnia 24 rata w kwocie 407,86 zł. Umowa regulowała również wysokość przysługujących wierzycielowi odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (umowa pożyczki wraz z załącznikami i harmonogramem spłat k. 11 – 28).

W związku z brakiem wpłat po stronie M. K. pożyczkodawca (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w dniu 18 maja 2018 r. wypowiedział pożyczkę ze skutkiem na dzień 17 czerwca 2018 r. oraz wezwał M. K. do zapłaty zaległych należności (wypowiedzenie umowy wraz z dowodem doręczenia k. 29 – 31).

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na mocy umowy przelewu wierzytelności z dnia 20 lipca 2018 r. zbył przysługującą mu wobec M. K. wierzytelność na rzecz (...) w Z. (umowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikami k. 33 – 39, zawiadomienie o przelewie wraz z wezwaniem do zapłaty k. 32).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, a w szczególności umowy pożyczki oraz umowy przelewu wierzytelności wraz z załącznikami.

W ocenie Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy, wbrew stanowisku pozwanej M. K., wskazuje w sposób jednoznaczny na istnienie roszczenia dochodzonego pozwem, wynikającego z umowy pożyczki z dnia 15 listopada 2017 r. Wskazać należy, że powód przedstawił umowę pożyczki podpisaną przez pozwaną M. K., która nie zaprzeczyła podpisaniu umowy. Odnosząc się do zarzutu nieudowodnienia przez powoda istnienia roszczenia zarówno co do wysokości, jak i ogólnie zasadności roszczenia, nie może mieć on zastosowania w niniejszej sprawie. Powód do akt sprawy dołączył podpisaną przez pozwaną umowę pożyczki, która wskazuje że umowa została zawarta, potwierdzając tym samym twierdzenia powoda. Również zarzut niewykazania przez powoda (...) w Z. legitymacji czynnej w niniejszym procesie, w ocenie Sądu, nie zasługuje na uwzględnienie. Powód przedstawił umowę przelewu wierzytelności wraz z wyciągiem z listy wierzytelności oraz oświadczenie o zapłacie ceny, z których wynika, że nabył wierzytelność przysługującą wierzycielowi pierwotnemu wobec pozwanej M. K..

Wskazać należy, że pozwana M. K. została przez Sąd wezwana na rozprawę w dniu 8 listopada 2019 r. do osobistego stawiennictwa celem złożenia zeznań, jednakże nie stawiała się na wezwanie.

Kwestionowanie przez pozwaną M. K. uczciwości warunków, na jakich została zawarta umowa na obecnym etapie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie. Wszelkie wątpliwości związane z warunkami zawieranej umowy pozwana powinna ocenić na etapie jej zawierania, a nie na etapie dochodzenia przez powoda zaległych należności. Pozwana M. K. nie skorzystała z możliwości odstąpienia od umowy. Jeżeli chodzi o podnoszone przez pozwaną zarzuty dotyczące naruszenia zasad współżycia społecznego oraz dobrych obyczajów, jak również zastosowania klauzul abuzywnych bądź mających na celu obejście przepisów o całkowitym koszcie umowy, wskazać należy, że pozwana poprzestaje na ogólnikowym sformułowaniu zarzutów, nie odnosząc ich do konkretnej sprawy. Nie wskazała również do jakiej wysokości uznać należy koszty pożyczki należne powodowi za usprawiedliwione.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo (...) w Z. zasługuje na uwzględnienie.

Umowa pożyczki podlega ogólnym przepisom prawa cywilnego (art. 720 – 724 kc). Mają one zastosowanie zarówno w relacjach między osobami fizycznymi oraz w relacjach przedsiębiorca – konsument. W tym ostatnim przypadku zastosowanie mają ponadto przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z art. 720 kc, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z art. 509 kc, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Zgodnie art. 511 kc, jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony.

W razie zatem cesji wierzytelności, na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 kc). Co do zasady, nabywca wstępuje w sytuację prawną cedenta.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. zbył przysługującą mu wierzytelność na rzecz (...) w Z.. Potwierdzeniem tego jest umowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikiem w postaci listy wierzytelności (wyciąg z listy wierzytelności), w której opisana jest wierzytelność wraz z podaniem numeru umowy pożyczki, numeru PESEL pożyczkobiorcy, adres oraz wysokość zadłużenia. Wbrew twierdzeniom pozwanej M. K., wskazane dokumenty potwierdzają skuteczne nabycie wierzytelności w stosunku do pozwanej i legitymację czynną powoda do wystąpienia z pozwem w niniejszej sprawie.

Na skutek przelewu wierzytelności doszło więc do zmiany strony stosunku zobowiązaniowego po stronie wierzyciela, a zatem powód jest legitymowany czynnie do występowania w niniejszym procesie. Znajdujące się w aktach sprawy dokumenty potwierdzają w myśl art. 511 kc, że do zawarcia umowy doszło. Nadto zostało przedłożone przez powoda wezwanie, którym zawiadomił pozwaną o zawarciu umowy cesji z pierwotnym wierzycielem. W myśl art. 515 kc, jeżeli dłużnik, który otrzymał o przelewie pisemne zawiadomienie pochodzące od zbywcy, spełnił świadczenie do rąk nabywcy wierzytelności, zbywca może powołać się wobec dłużnika na nieważność przelewu albo na zarzuty wynikające z jego podstawy prawnej tylko wtedy, gdy w chwili spełnienia świadczenia były one dłużnikowi wiadome. Przepis ten stosuje się odpowiednio do innych czynności prawnych dokonanych między dłużnikiem a nabywcą wierzytelności.

Pożyczkodawca wypełnił w całości swoje zobowiązania wynikające z umowy pożyczki z dnia 15 listopada 2017 r.; poprzednik prawny powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wypłacił pozwaną kwotę pożyczki w pełnej wysokości na wskazany w umowie rachunek bankowy. Niewątpliwie w świetle treści umowy roszczenie powoda należy uznać za zasadne, zarówno co do należności głównej, jak i odsetek maksymalnych za opóźnienie. Podkreślić należy, że powód uwzględnił wpłaty dokonane przez pozwaną przed wytoczeniem powództwa. Jeżeli wysokość zadłużenia pozwanej jest inna (niższa), to wskazać należy, że obowiązek wykazania tego faktu spoczywa na pozwanej np. przez przedstawienie dowodów wpłat nie uwzględnionych przez powoda lub jego poprzednika prawnego.

Zarzut pozwanej M. K. iż powód zastosował w umowie pożyczki zapisy, które miały na celu obejście normy art. 385¹ kc jest bezpodstawny i nie zasługuje na uwzględnienie. Przepisy prawa nie zabraniają naliczania kosztów udzielenia pożyczki, co jest powszechne w instytucjach zajmujących się udzielaniem pożyczek i taka praktyka nie stanowi próby obejścia przepisów prawa. Umowa pożyczki ma charakter odpłatny. Ustanowienie prowizji jest więc – co do zasady - zgodne z przepisami prawa. Poprzednik prawny powoda prowadzi działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek i udostępnił pozwaną środki finansowe na określony okres czasu. Pożyczkodawcy przysługuje zatem prowizja, która ma stanowić dla pożyczkodawcy wynagrodzenie za koszty związane z umową. Koszty te zostały wskazane w umowie wprost, a nie jako np. sumę bądź iloczyn niedookreślonych składników. Zmiana stanowiska pozwanej M. K., co do oceny kwestii obciążenia jej prowizją, nastąpiła w momencie, gdy powód wniósł pozew w niniejszej sprawie. Jeżeli pozwana miała wątpliwości co do warunków umowy mogła przed jej zawarciem zasięgnąć porady profesjonalisty.

Podkreślić należy, że pozwana, podnosząc zarzut zastosowania klauzul niedozwolonych przez poprzednika prawnego powoda, nie wskazała żadnej konkretnej klauzuli.

Ustawodawca wymienia następujące przesłanki uznania danego postanowienia za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ kc: dane postanowienie umowne jest „nieuzgodnione indywidualnie”; kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Zastrzeżono przy tym, że postanowienia określające główne świadczenia stron, takie jak cena lub wynagrodzenie, mogą zostać uznane za niedozwolone postanowienia umowne tylko wówczas, gdy zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W celu ustalenia, czy konkretne postanowienie umowne należy kwalifikować jako „nieuzgodnione indywidualnie”, należy zbadać, czy konsument miał na treść danego postanowienia „rzeczywisty wpływ” (art. 385¹ § 3 zd. 1 kc). W szczególności ustawodawca zwraca uwagę na niebezpieczeństwo „nieuzgodnionego indywidualnie” charakteru postanowienia umowy przejętego z wzorca umownego. Kontroli podlegają zatem nieuzgodnione indywidualnie: postanowienia umowne przejęte z wzorca umownego bądź też nie (w przypadku umowy zawartej bez użycia wzorca umownego chodzi o te, które nie były przez strony negocjowane) oraz postanowienia wzorców umownych.

Ciężar dowodu spoczywa oczywiście na tym, kto z okoliczności indywidualnego uzgodnienia treści postanowienia lub braku takiego uzgodnienia wyciąga skutki prawne (art. 6 kc). W sporze wynikłym w obrocie konsumenckim to najczęściej przedsiębiorcy zależy na wykazaniu faktu indywidualnego uzgodnienia. Na konsumentach zaś ciąży jedynie wymóg wykazania, że zaskarżone przez niego postanowienie jest przejęte z wzorca umowy, bez konieczności dowodzenia, że zostało mu narzucone z pominięciem indywidualnego uzgodnienia. Domniemanie z art. 385¹ § 4 kc, nie obejmuje oczywiście postanowień samej umowy. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem rozstrzygającym o tym, czy postanowienie wzorca umownego jest niedozwolone. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zakazuje wykorzystywania danej klauzuli, zbadawszy przesłanki uznania postanowienia za niedozwolone z art. 385¹ § 1 kc (art. 23b ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów). Zgodnie z art. 23d cyt. ustawy, prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone jest skuteczna wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

W niniejszej sprawie pozwana M. K. powołała się na zastosowanie niedozwolonego postanowienia umownego, jednakże nie wskazując okoliczności uzasadniające uznanie umowy za spełniające te warunki, a ciężar dowodu w tym zakresie obciążał pozwaną.

Okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniają również poglądu, by postanowienia umowy w przedmiocie prowizji miały na celu obejście prawa lub były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i naruszały normę art. 58 § 2 kc. Należy podkreślić, iż poprzednik prawny powoda na podstawie umowy pożyczki przekazał pozwanej do dyspozycji kwotę 5000,00 zł w zamian za określoną w umowie prowizję. Powód był uprawniony do obciążenia pozwanej prowizją we wskazanej w umowie wysokości. Dodatkowo wskazać należy, że koszty związane z umowy pożyczki nie przekraczają maksymalnej kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu i zostały ustalone zgodnie z art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Przepis ten wprowadził pojęcie limitu pozaodsetkowych kosztów w związku z określoną umową kredytu konsumenckiego. Limit pozaodsetkowych kosztów kredytu, określono jako pewien pułap wyliczany na podstawie całkowitej kwoty kredytu. Całkowita kwota kredytu to maksymalna suma środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Maksymalną kwotę kredytu oblicza się według wzoru: $(...) \leq (K \times 25\%) + (K \times n \times 30\%)$, w którym poszczególne symbole oznaczają: (...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, K – całkowitą kwotę kredytu, n – okres spłaty wyrażony w dniach, R – liczbę dni w roku. Wskazać należy, że ustalona przez pierwotnego wierzyciela prowizja w wysokości nie przewyższa maksymalnej kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu. Ponadto zgodnie z art. 36a ust. 2 cyt. ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. Jak wynika z umowy pożyczki z dnia 15 listopada 2017 r. pozaodsetkowe koszty w niej wskazane nie przekraczają całkowitej kwoty udzielonej pożyczki w wysokości 5000,00 zł.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w pkt I wyroku, zasądając żadaną przez powoda kwotę 7775,95 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 4234,27 zł od dnia 18 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty. Na kwotę dochodzoną pozwem składają się: niespłacony kapitał – 4234,27 zł, opłata przygotowawcza w wysokości 1041,68 zł, opłata administracyjna w kwocie 2500,00 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 kc, zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Stosownie do § 2 cyt. artykułu, jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. § 2¹ art. 481 kc, stanowi natomiast, że maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, który stanowi, iż strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Pozwana M. K. przegrała proces w całości, zatem zobowiązana jest zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w kwocie 2117,00 zł. Na kwotę powyższą składają się 300,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 1800,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda Sąd ustalił na podstawie § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radów prawnych.